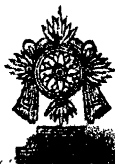
ఉత్సాహ సర్వస్వము

ఇది

శ్రీపింజమూరి

వారిశిష్యులను

మహారాజశ్రీ శ్రీరా

శ్రీరాజా చెలికాని

వారిజామాతగారును జగ్గమ్మపేట (

మహారాజశ్రీ శ్రీరాజా దామెర

బహద్దరుగారి చేతనును

ముద్రితంబై ప్రకటింపబడినది.

VIZIANAGRAM:

THE TITLE PAGE ONLY

PRINTED AT K. S. RAO'S S. V. V. PRESS,

1918

శ్రీరస్తు-

శ్రీమతేరామానుజాయనమః

ఆశౌచసర్వస్వము.

ఇది

విజయనగరనివాసులైన

శ్రీ పింజమూరి వేంకటనృసింహాచార్యులు

అయ్యవారలుగారిచే రచియింపబడి

వారిశిష్యులును కిర్లంపూడిసంస్థాన ప్రభ్వీగారును

మహారాజశ్రీ శ్రీరాజా చెలికాని అప్పారావుబహద్దరువారి

ధర్మపత్నిగారును నగు

శ్రీరాజా చెలికాని వెంకయ్యమ్మా బహద్దరుగారి

సహాయము చేతనను

వారిజామాతగారును కిర్లంపేట బి ఎ సేటు ప్రభువులునగు

మహారాజశ్రీ శ్రీరాజా మెంట వెంకట సీతారా

మయ్యబహద్దరుగారిసహాయము చేతనను

ముద్రాపితమై ప్రకటింపబడినది-

1917

Printed & Published by
D. ... for the Proprietor,
at the Arsha Press.
Vizagapatam.

శ్రీభగవత్సాహాయ్యమస్తు.
శ్రీమతేహయగ్రీవాయనమః
శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

భూమిక.

శ్రీమన్నారాయణసృష్టంబులగు లోకంబులలో భూలోకంబు కర్మాచరణోపయోగిలోకంబనియు నితరలోకంబులు కర్మఫలానుభవోపయోగిలోకంబులనియును బ్రసిద్ధమేకదా. అట్టిభూలోకంబున నీభరతఖండము శ్రుతిస్మృత్యాదిచోదితకర్మభూయిష్ఠంబైయున్నదను నంశమందరికిని విశదమయియేయున్నది. అట్టినిత్యనైమిత్తికాదికర్మాచరణమప్పుడప్పుడు జాతాశౌచాదులచే ప్రతిబంధింపబడుచున్నది. కావున నట్టియాశౌచస్వరూపమును దత్పరిమితినిగూడ దెలిసికొనుటయత్యావశ్యకమై యున్నది. కానియదియనేకస్మృతులలో ననేకప్రకారములుగ నిర్ణయింపబడియుండుట వలన మందబుద్ధులగునిప్పటిమనుష్యులు దానిని దెలిసికొనుట సులభము కాదని యోచించి పరమకృపాపరిపూర్ణులును హారీతగోత్రసంజాతులును వైదికసార్వభౌమబిరుదాంచితులును సరస్వతీవల్లభాపరనామధేయవిశిష్టులును విశిష్టాద్వైతమతాలంకారభూతులును శ్రీరంగనాథాచార్యపుత్రులునగు శ్రీవేంకటనాథాచార్యులవారు దత్స్వరూపపరిమిత్యాదులను సులభముగా దెలుపగోరి ద్రావిడబ్రాహ్మణవైష్ణవుల యుపయోగముకొరకు(అనగా నీగ్రంథమందు చెప్పబడిన ప్రకారము ద్రావిడబ్రాహ్మణవైష్ణవులుమాత్రమే జాతాశౌచాదులను పట్టవలయుననుట)ఆశౌచశతకమనుశ్లోకరూపనిర్ణయగ్రంథమును రచించి దానికితరులు వ్యాఖ్యానమును

రచించినచో తమమనోగతార్థములు రాక నితరార్థము
లువచ్చునని సంశయించి తామే వ్యాఖ్యానమును గూడ
రచియించిరి.

దానినిగూడ జదివి తెలిసికొనుట కష్టమని యోచించి ఇ
టీవల భరద్వాజకుల తిలకాయమాన తద్దీక్షితపుత్రుడగు రామచం
ద్రదీక్షితారియను మహనీయుడా గ్రంథము యొక్క ముఖ్యాం
శములను క్రోడీకరించి యఘవివేచనమను వాక్యగ్రంథమును
రచియించెను. ఆయఘవివేచనము 1884 వ సంవత్సరమునం
దు మైసూరులోను 1891-వ సంవత్సరమందు బ్రహ్మశ్రీ
వావిళ్ళ రామస్వామిశాస్త్రిగారిచే చెన్నపురియందును ము
ద్రింపబడెను. మైసూరుప్రతికిని చెన్నపట్టణపుప్రతికిని ప్రకర
ణనిర్ణయమందును మరికొన్ని యంశములందును కొంచెము
భేదములున్నవి. చెన్నపురిప్రతిలో కొన్ని విశేషములున్నవి.

1898-వ సంవత్సరములో విశాఖపట్టణములో బ్రహ్మశ్రీ
చేవలి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారిచే నాంధ్రద్రావిడద్విజులకు
ప్రయోగించునటుల షడశీతినిబట్టియు నాశౌచశతకమును బట్టి
యు నాశౌచసారమను నొకగ్రంథమాంధ్రగీర్వాణభాష
లలో వ్రాయబడినది. అదిబహుసంక్షేపముగనే వ్రాయబడినది
గాని యాశౌచశతకార్థవిస్తారములలో కొంచెము వ్య
త్యాసములుపడినవి పిమ్మట 1906-వ సంవత్సరమున బ్రహ్మశ్రీ
దూర్వాసుల యజ్ఞేశ్వరశాస్త్రిగారు ఆశౌచస్మృతిసంగ్రహ
మనునామముతో ఆశౌచవిధాయకస్మృతులనుదాహరించి
యు వానియర్థములను తెనుగున వ్రాయుచు నొకగ్రం
థమును రచియించిరి. దానియందు రజస్వలాశౌచాదులు

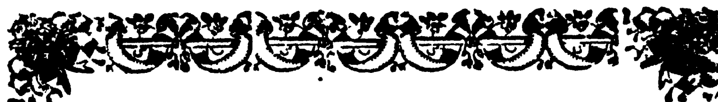
నిర్ణయింపబడలేదు- ద్రావిడపద్ధాశౌచములును నిర్ణయింప
బడలేదు

కావున ప్రాచీనమగు నఘవివేచనమునాంధ్రీకరించిన
చో సంస్కృతము తెలియనివారికి చాలనుపయోగముగనుం
డునని తలంచి యాపనిం జేసితిని- ఇందు మైసూరుప్రతిలో
ని యంశములును చెన్నపురిప్రతిలోని యంశములనుగూడ
జేర్చబడినవి- ఇదియునుగాక నాశౌచశతకస్థములగు క్ష
త్రియవైశ్యశూద్రాద్యాశౌచవిధులుకూడ వ్రాయబడినవి-
ఇంతియగాక నాంధ్రబ్రాహ్మణుల యాశౌచపరమిత్యాదు
లు భేదించినవిషయముల యొద్ద సంకేతమునిమిత్తము-౧-
-౨-మొదలగునంకెలనువైచి పుటయొక్క దిగువగీయబడిన
గీతక్రింద సంకేతప్రోక్తసకారకాయంకెలనేవైచి యాభేద
ములను వివరించితిని-కనుక నీగ్రంథమాంధ్రబ్రాహ్మణులకు
గూడ నుపయోగించును. క్షత్రియాదులకుగూడ నుపచరించు
ను. కావుననే దీనికి ఆశౌచసర్వస్వమనను పేరిడబడినది-
ప్రస్తుతమాచరణములో లేని యాచారములనుగూడ పైని
వ్రాయబడినప్రకారముగనే యంకెలవైచి దిగువగీయబడి
నగీతక్రింద వివరించితిని. దీనికిమూలగ్రంథమగు సంస్కృ
తాఘవివేచనములో నామనిర్దేశము మాత్రము చేయబడి
యర్థనిర్ధారణము చేయబడని మహాగుర్వాదిశబ్దముల
యొక్క యర్థనిర్వచనమాయఘవివేచనమునకుమూలగ్రం
థమగు నాశౌచశతకములో చెప్పబడినప్రకారము చేయం
బడియె- సంస్కృతాఘవివేచనములో జాతాశౌచమృతా
శౌచములు సంకీర్ణముగానుంచుటచే నట్లుంచుటబుభుత్సు

జనసుజ్ఞేయంబుగాదనియోచించి వాటికి ప్రకరణములనే ర్పఱచి చదువరులకుస్పష్టముచేసితిని. పండితపామరసాధారణముగదెలియుటకొరకీగ్రంథమునందు సంధులు అర్ధబిందువులు మొదలుగాగలవ్యాకరణనియమములంతగా పాటింపబడలేదు. కావున విద్వాంసులందరు దీనినాదరించి ప్రకరణనిర్ణయాదులచే నాపాతప్రతీతముగ చూచినతోడనే కొత్తదివలెకాన్పించు దీనిని సంస్కృతలఘువివేచనమునకు సరియగుభాషాంతరీకరణముకాదని యోచింపక సాకల్యముగచిత్తగించి గుణములనేగ్రహించి దోషములనుపేక్షించి నన్నుమన్నించుటకు ప్రార్థితులు- ఇంతియగాక సంస్కృతలఘువివేచనమునకును దీనికిని యర్థభేదములండెనేని వానిని నాకుదెలిపినచో నింకొకకూర్పులో సవరించెదను. కనుక నేతద్గ్రంథాంధ్రీకరణమునకువలయు జ్ఞానాదులు లేని నాయొక్క యేతద్రచనారూపసాహసకృత్యమును క్షమించుటకు విద్వద్వరులను వేడుకొనుచున్నాడను- మరియు నేతద్గ్రంథప్రకరణనిర్ణయాదులలో నాకుచాల సాహాయ్యమొనరించిన మహామహోపాధ్యాయ శ్రీమత్పరవస్తు వేంకటరంగాచార్యార్యవరగురుపౌత్రులును శ్రీమచ్ఛ్రీనివాసజగన్నాథస్వామిగురువరపుత్రులునునగు శ్రీమల్లక్ష్మీవరసింహస్వామిగారికి కృతజ్ఞతాపూర్వకానేకవందనముల జేయుచున్నాను.

ఇట్లు విన్నవించు
విద్వద్విధేయుఁడు-
వింజమూరి వేంకటనృసింహాచార్యుఁడు.

విషయసూచిక.

శ్రీరస్తు.

శ్రీభగవత్సాహాయ్యమస్తు.

శ్రీమతే హయగ్రీవాయనమః

శ్రీమతే రామానుజాయనమః

ఆశౌచసర్వస్వం.

కం॥ శ్రీమానినీమనోహరు।
సేమముసమకూర్పమదిని సేవింతును నా।
పామరతనాతఁడెంచక।
కామితములనెల్ల నాకు కరుణనొసంగున్॥

తే॥గీ॥ చాలధర్మశాస్త్రంబుల జదువఁ చేసి।
సంగ్రహములన్నిటినిగూడ జదివిచూచి।
సుఖముగా బోధపడుటకై సులభవాక్య।
శాశౌచ నఘవివేచన రచనజేతు॥

మొదటి ప్రకరణము.

సంజ్ఞాపదములు.

నిత్యనైమిత్తికాది కర్మాచరణమునకు ప్రతిబంధకమైన యశుచిత్వమే యాశౌచమనబడును.

ఈ ఆశౌచము రజస్వలాశౌచమనియు, స్రావాశౌచమనియు, జాతాశౌచమనియు, మృతాశౌచమనియు, అతిక్రాంతాశౌచమనియు, సన్నిపాతాశౌచమనియు, నారు విధములై యుండును.

ఇందు రజస్వలాశౌచమనగా స్త్రీలకు రజోదర్శనమగుటవలన కలిగిన యశుచిత్వము. దీనినే ముట్టని యందురు.

స్రావాశౌచమనగా గర్భస్రావమువలన గలిగెడి యశుచిత్వము. ఏడవమాసము ప్రవేశించినపిమ్మట గలిగెడి గర్భపాతము ప్రసవముతో సమము.

జాతాశౌచమనగా పుట్టుకవలనకలుగు నాశౌచము. దీనినే పురుడందురు.

మృతాశౌచమనగా చావువలనకలుగు నాశౌచము. దీనినే మైల యందురు.

అతిక్రాంతాశౌచమనగా దాటిపోయిన పురుడుగాని మైలగాని అయియున్నది.

సన్నిపాతాశౌచమనగా నొకేసమయమందు రెండుగాని అంతకంటె ఎచ్చుసంఖ్యగలవిగాని యాశౌచములు వచ్చుట.

ఈ ఆశౌచమే దానిని వహించువారినిబట్టి సపిండాశౌచమనియును, సమానోదకాశౌచమనియును, సగోత్రాశౌచమనియును, అసగోత్రాశౌచమనియును, అసగోత్ర విశేషాశౌచమనియును, తిరుగ నైదువిధములుగ నుండును.

ఇందు సపిండాశౌచమనగా సపిండులు పట్టవలసినయాశౌచమనుట. సపిండులనగా పురుషవిషయమందు ఏడు పురుషాంతరములవరకును (అనగా కూటస్థుని మొదలుచేసి తననున్న జననమునుగాని మరణమునుగాని పొందినవానినిన్ని లెక్కచూడగా నిద్దరును కూటస్థకు మొదలేడుంతరములు దాటనివారు) కావలెననుట. స్త్రీవిషయమందు సపిండత్వము మూడుపురుషాంతరములవరకుండును.

సమానోదకులు అనగా కూటస్థునియొద్దనుంచి లెక్కచెయ్యగా తనకును జననమునుగాని మరణమునుగాని పొందినవానికిని ఏడుపురుషాంతరములుదాటి పదునాలుగు పురుషాంతరములు దాటని జ్ఞాతులనుట.

సగోత్రులు అనగా కూటస్థునియొద్దనుంచి లెక్కచెయ్యగా తనకును జననమునుగాని మరణమునుగాని పొంది

నవానికిని పదునాలుగు పురుషాంతరములు దాటి యిరువది యొక్క పురుషాంతరములు దాటని జ్ఞాతులనుట.

అసగోత్రాశౌచమనగా తనగోత్రస్థులుకాని మేన మామ మొదలగువారు పట్టవలసిన యాశౌచమనుట.

అసగోత్రవిశేషాశౌచమనగా తనగోత్రజులునుగాక తనకు దేహబంధుత్వమును లేకయుండెడి ఆచార్యులు మొద లగువారు పట్టవలసిన యాశౌచమనుట.

ఈక్రిందను మరికొన్ని ముఖ్యములగు సాంకేతికపద ములయర్థములను వివరించుచున్నాను.

క్షేత్రజుడు అనగా తన భార్యయందింకొకనివలన పుట్టినవాడును ఇంకొకనిభార్యయందు తనవలన పుట్టినవా డును.

మహాగురువు అనగా ఎవడు యథాశాస్త్రముగా (అనగా "ఋతావుపేయాత్" ఇత్యాది శాస్త్రవిధులప్ర కారము) కొడుకునుపుట్టించి జాతకర్మాదిసంస్కారములచే సంస్కరించి అనగా నతిశయముకలవానినిగాజేసి నియ మానుసారముగ వేదమును చదివించి జీవనమును కలుగ జేయుచున్నాడో అతడు మహాగురువనిపించుకొనును.

సంస్కారము (లేక శావసంస్కారము) అనగా శవ మునకు జరిగింపవలసిన క్రియావిశేషములు. అవి ఖననమని

యును, దహనమనియును, త్యాగమనియును, మూడువిధముల నుండును.

ఖననమనగా పాతిపెట్టుట.

దహనమనగా కాల్చుట. ఇది గాక అస్థిదహనమనియు ప్రతికృతిదహనమనియు రెండు దహనవిశేషములున్నవి.

ఇందు అస్థిదహనమనగా మొదట శవదహనము సమంత్రకముగాజరుగనియెడ నందలి ఎముకలను సంగ్రహించి వాటిని పిమ్మట సమంత్రకముగ దహనము చేయుట.

ప్రతికృతిదహనమనగా మొదట సమంత్రకముగ శవదహనము జరుగనియెడ చనిపోయినవారి ప్రతికృతిని చేసి దానిని దహించుట. ప్రతికృతియనగా మోదుగాకుల చేత చేయబడిన చనిపోయినవారి ప్రతిమ యనుట.

త్యాగమనగా పారవేయుట.

(౧) పక్షిణీయనగా దినన్నరపరిమితిగల మృతాశౌచము. దినన్నరయనగా ఒకరాత్రిమధ్యగల రెండుపగళ్ళుగాని ఒకపగలు మధ్యగల రెండురాత్రులుగాని అయియున్నది.

---

(౧) పక్షిణీయనగా మూడుదినములయాశౌచమనుకొనుట కేవలము పొరపాటును అశాస్త్రీయమును నయ్యున్నది.

ఏకకాలమనగా ఒకపూటయందు మృతాశౌచము. అనగా రాత్రియందు తెలియబడెనేని యారాత్రిమట్టుకును- పగటియందు తెలియబడెనేని యాపగటిమట్టుకును నుండు మృతాశౌచమనుట.

అరుణోదయమనగా మరునాటిసూర్యోదయమునకు మూడుగడియలు వ్యవధియుండు కాలము.

అనుమరణమనగా భర్తచనిపోవుటకుపూర్వదినమందు గాని భర్తచనిపోయిన తరువాతిదినమందుగాని భార్యచనిపోవుటయును తనభర్తకళేబరముతో కూడనగ్నిప్రవేశము చేసి చనిపోవుటయును భర్తచనిపోయినదినమునే కాలవశమున భార్యచనిపోవుటయును.

శ్రోత్రియుడనగా వేదాధ్యయనసంపన్నుడు.

ఆచార్యుడు అనగా "ఉపనీయ తు యశ్శిష్యం" అనునిది మొదలుగాగల మనువుచే చెప్పబడిన లక్షణములుగలవాడై ఉపనయనముచేసి వేదాద్యుపదేశములు చేసినవాడు.

శిష్యుడు అనగా తనచేనుపనయనము చేయుబడి వేదాదులు చదివింపబడినవాడనుట.

ఋత్విజుడనగా అగ్నిష్టోమాదియజ్ఞములయందు య

జమానుని చేత కోరబడినవాడై అట్టియజ్ఞములను మంత్రోచ్చారణక్రియాదుల చేత చేయించినవాడనుట.

యాజ్యుడనగా తన చేతనడిపింపబడిన యజ్ఞమునకుయజమానుడనుట. అనగా కర్త యనుట.

షండుడనగా నుచితకాలములయందు స్నానహోమదానపితృదేవతార్చనలను చేయనివాడును తనశిశ్నమును ఛేదించుకొనినవాడును.

పాషండుడనగా నెవ్వడజ్ఞానమువలన వేదమును తనయొక్క వర్ణాభిముఖ్యమును విడిచి హీనకర్మములయందుంచున్నాడో వాడు పాషండుడనబడును.

పతితుడనగా కులభ్రష్టుడు.

వృథాజాతుడనగా క్రియాగుణాదుల చేత నొకప్రయోజనమునను సంపాదింపలేనివాడు.

సబ్రహ్మచారియనగా తనకుపనయనము చేసిన యాచార్యుని చేత నుపనయనము చేయబడి తనతోకూడ నధ్యయనము చేయబడిన వేదభాగముకలవాడనుట అనగా నొక యాచార్యుని చేత నుపనయనములు చేయబడి చదివింపబడిన వేదైకదేశముకలవారు పరస్పరము సబ్రహ్మచారులనబడుదురు

మొదటిప్రకరణము ముగిసెను.

రెండవప్రకరణము.

పరిష్కారములు.

రెండుసంధ్యలను అనగా నాశౌచశతకమందు నిష్కర్ష చేయబడినప్రకారము రెండుసంధ్యలకొరకును పదుగడియల ముప్పదివిగడియలను (అనగా రాత్రిమొదట మూడుగడియల నలువదియైదు విగడియలనును, కొసనుమూడుగడియల నలువదియైదు విగడియలనును) విడిచి ఆమధ్యనున్న మిగతరాత్రిని అప్పటిరాత్రి ప్రమాణానుసారముగ మూడువంతులువేయగా నందులో మొదటి రెండువంతులలోనును స్త్రీలుముట్టగుట పుట్టుక చావు ఇవి సంభవించెనేని వీటిశుద్ధివిషయమై ఆదినమునుంచి యేలెక్క చూడవలయును. మూడవవంతు రాత్రిలో పైనచెప్పంబడిన ముట్టగుట మొదలగునవి సంభవించెనేని మరునాటినుండి యేలెక్కచూడవలయును.

చనిపోయినపిమ్మట నేదినమందు ఖననాదికము చేయబడునో అనగా మరణదినముగాక మరియొకదినమందు ఖననాదికము చేయబడినయెడ నాదినమునుండి యారంభించియే మూడుదినములాశౌచమును నిర్ణయింపవలయును. ఈవిధి కన్యాబాలకుల విషయమే.

ఆహితాగ్నికానివానికి అనగా నిత్యాగ్నిహోత్రమును చేయనివానికి మరణదినమునుండి యారంభించియే దశాహాదివిధి.

ఆహితాగ్నియైనవానికి దహనదినమునుండి యారంభించియే దశాహాదివిధి.

ఇద్దరికిని అనగా అహితాగ్న్యనాహితాగ్ను లిద్దరికిని సంచయన విషయమై అనగా బుగ్గియెత్తిపోతవిషయమై దహనదినమునుండి యారంభించియే చతుర్థాదిదినముల లెక్క చేయవలయును.

ఆశౌచము రాకముందారంభింపబడిన కృచ్ఛ్రాదికర్మానుష్ఠానము ఆశౌచమధ్యమందు సమాప్తిని పొందింపబడినయెడ నట్టి కర్మసమాప్తియైనపిమ్మట మిగిలియున్న దినములయందే మైలయుండునుగాని కర్మానుష్ఠాన దినములలో మైలయుండదు. ఆశౌచానంతరమందు సమాప్తిని పొందింపబడినయెడ నాయాశౌచము అతిక్రాంతాశౌచమగును. అనగా పదిదినములును దాటినపిమ్మట మూడుమాసములలోపల తెలియబడిన దశాహాశౌచము మూడుదినములే యుండును అనునది మొదలుగాగల విధులకు లోబడిన యాశౌచమై యుండుననుట.

భర్తకుసంభవించిన యాశౌచములు అనగా పురుషును మైలయును భార్యకుగూడ నన్నివిషయములయందును సమానములు అనగా నేవిధముగాభర్తకు పురుడును మైలయును వచ్చి ఎన్నిదినములున్నను భార్యకుగూడ నాపురుడును మైలయు నన్నిదినములుండునని ఎరుంగునది. భార్యకుమాత్రమే రాతగినవైయట్లువచ్చినవి భర్తకురావు.

ఆశౌచముకలవారి సంపర్కము ఎవరైనను చేసినయెడ నెన్ని దినములు చేసిన నన్ని దినములే చేసినవారిమట్టుకే ఆ యాశౌచముండును.

వివాహముకాని యాడుపిల్ల జాతాశౌచ మృతాశౌచముల విషయములో సోదరులతో సమానురాలయ్యున్నది.

పదిదినములపురిటిలో శిశువుచనిపోయెనేని ఖననము నే చేయవలయును.

పదిదినములు దాటినపిమ్మట పండ్లు మొలచులోపల గాని ఆరవమాసమునకు లోపలగాని చనిపోయెనేని ఖననమునుగాని దహనమునుగాని చేయవచ్చును.

పండ్లు మొలచుటకుగాని ఆరవమాసమునకుగాని పిమ్మటనున్ను మూడుసంవత్సరములకుగాని పుట్టువెంట్రుకలను తీయుటకుగాని ముందుగానున్న పిల్లలుచనిపోయిరేని ఖననమునుగాని దహనమునుగాని త్యాగమునుగాని జరిగించవచ్చును.

పుట్టువెంట్రుకలను తీసినపిమ్మటను మూడుసంవత్సరములుదాటినపిమ్మటను చనిపోయినపక్షమందు దహనమును చేయవలయును.

ఉపనయనమైనను కాకపోయిననుగూడ నేడవసంవ

త్సరముప్రవేశించినపిమ్మట చనిపోయెనేని దహనసంస్కారమునే చేయవలయును.

ఖననము దహనము మొదలగుసంస్కారములయొక్క వికల్పము (అనగా దీనినిగాని దానినిగాని చేయుట) వివాహముకాని చిన్నదానివిషయములే. వివాహమైన చిన్నదానికి చౌలముకంటెపూర్వము మరణముసంభవించినను దహనసంస్కారమే చేయబడదగినది.

రెండవప్రకరణము ముగిసెను.

మూడవ ప్రకరణము.

రజస్వలాశౌచము.

ఋతుమతియైన దినము మొదలు అనగా ముట్టైనదినము మొదలు స్త్రీలకు మూడుదినములాశౌచముండును.

(౧)ముట్టైనదినము మొదలు పండ్రెండుదినములలో తిరుగ ముట్టయ్యెనేని మూత్రవిసర్జనమందువలెనే ఉదకముతో కడుగుటవలననే శుద్ధియగును. పండ్రెండుదినములు దాటిన పిమ్మట ఆరుదినములలో నయ్యెనేని స్నానమువలనశుద్ధి. ఆటుపిమ్మట నయ్యెనేని మూడుదినములాశౌచముండును.

---

(౧) ముట్టైనదినము మొదలు పదునేడు దినములలో తిరుగ ముట్టయ్యెనేని స్నానమువలన శుద్ధియగును పదునెనిమిదవ దినమున నయ్యెనేని యొకదినమాశౌచమును పందొమ్మిదవ దినమున నయ్యెనేని రెండుదినములాశౌచమును అటుపిమ్మట నయ్యెనేని మూడుదినములాశౌచమును నుండుట యాంధ్రాచారములు.

మూడవప్రకరణము ముగిసెను.

నాలవప్రకరణము.

స్రావాశౌచము.

మూడుమాసములలోఁగ గర్భస్రావమైనయెడ నా స్రావముసంభవించినస్త్రీకి స్వాభావికముగ ప్రతిమాసమందును సంభవించు ఋతువునందువలెనే మూడుదినములే యాశౌచముండును. ఆమీద నాలుగవమాసమందయ్యేనేని నాలుగుదినములును ఐదవమాసమందయ్యేనేని యైదుదినం

నారదీయే.

శ్లో. రజస్వలా యదిస్నాతా, పునరేవ రజస్వలా ।
అష్టాదశ దినాదర్వాక్, అశుచిత్వం నవిద్యతే ॥ ౧ ॥
శ్లో. ఏకోనవింశతేరర్వాక్, ఏకాహంస్యాదూర్ధ్వతః ।
వింశత్యూర్ధ్వరకాలేతు, త్రిరాత్రమశుచిర్భవేత్ ॥ ౨ ॥

ఈశ్లోకములు 1911 వ సంవత్సరమున చెన్నపురిలో, వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రులు అండు సన్సువారి ఆదిసరస్వతీనిలయ ముద్రాక్షరశాలయందుముద్రితమైన ముహూర్తదర్పణము 137వ పేజీలో నుదహరింపబడినవి.

(౧) ఏస్త్రీకైనను నాలుగవమాసమందలి యాస్రావము కంసనుగానయ్యేనేని ఆమెభర్తకు మూడుదినములాశౌచమును, జ్ఞాతులకును ఆమెయొక్క కొడుకులకును కూతులకును స్నానమువలనశుద్ధియును, పక్షాంతరమున అనగా మరియొకగ్రంథకర్తయొక్క మతమున మృదుస్రావము కఠినస్రావమునను భేదములేక భర్తకును జ్ఞాతులకునుగూడ మూడుదినములాశౌచమును ఆంధ్రాచారములు.

(3) ఆస్రావమే ఐదవ అరవమాసముల యందయ్యె నేని భర్తకును జ్ఞాతులకును గూడ స్నానమాత్రమువలననే శుద్ధియగును. ఆపై దారుమాసములయందే యాస్రావమే కఠినముగానయ్యెనేని అనగా పిండరూపముగా నయ్యెనేని భర్తకునుజ్ఞాతులకును గూడమూడుదినములాశౌచముండును.

ఏడవమాసము మొదలామీదను గర్భపాతమైనయెడ భర్తకును జ్ఞాతులకునుగూడ పదిదినములాశౌచముండును.

నాలవప్రకరణము ముగిసెను.

---

(3) ఆస్రావమే ఐ౭వ ఆరవమాసములయందు కఠినముగానైనను మృదువుగానైననుగూడ భర్తకును జ్ఞాతులకును మూడుదినములాశౌచముండుట యాంధ్రాచారను.

ఐదవప్రకరణము.

జాతాశౌచము.

---

(౪) మగశిశువును ప్రసవించినస్త్రీ ముప్పదియొకటవ దినమునను ఆడుశిశువును ప్రసవించినస్త్రీ నలువదియొకటవ దినమునను శుద్ధినొందును. అందు మొదటిపదిదినములును చూడబడదగకపోవుట వినబడగూడని మాటలు కలుగుట (అనగా నా మొదటి పదిదినములలో నామెను చూడగూడదు ఆమెయొక్క మాటలను వినగూడదు అని తాత్పర్యము) మొదలగు నాశౌచమును ఆపైని ముట్టుకొనబడదగకపోవుట కర్మార్హత లేకయుండుట అను నాశౌచమును ఆస్త్రీలు కలిగియుందురు.

ఏపురుషునకు సంతానము కలుగునో ఆపురుషుడు పురిటింటనుండుట మొదలగు సంపర్కము కలిగియుండెనేని అతనికిని ముట్టుకొనబడదగకపోవుట మొదలగు నాశౌచము పదిదినములు నుండును.

మగపిల్లవాడు పుట్టినయెడ నాపిల్లవానితండ్రికిని సపిండజ్ఞాతులకును పదిదినములు పురుడుండును.

(౪) మగశిశువును ప్రసవించిన స్త్రీ ఇరువదియొకటవదినమునను ఆడుశిశువును ప్రసవించిన స్త్రీ ముప్పదియొకటవదినమునను శుద్ధినొందుట యాంధ్రాచారము.

అడుపిల్లపుట్టినయెడ నాపిల్లయొక్క సొంతఅన్నలకును సవతియన్నలకును వారికొడుకులకును తండ్రికిని పెదతండ్రిపినతండ్రులకును వారికుమారులకును తండ్రితండ్రికిని అతనిసోదరులకును పదిదినములు పురుడుండును.

(౫) కవలపిల్లలు కలిగినయెడ ఆపిల్లలతండ్రికి పండ్రెండుదినములు పురుడుండును

(౬) పురుడువచ్చినవారినందరినీ నాలుగుదినములవరకును నితరులు ముట్టుకొనగూడదు.

సమానోదకజ్ఞాతులకు పుత్రజననముకలిగెనేని మూడు దినములు పురుడుండును.

సగోత్రజ్ఞాతులకు పుత్రజననముకలిగెనేని యొకదినము పురుడుండుట వృద్ధాచారము.

పుత్రికాజననముకలిగెనేని మూడుపురుషాంతరములుదాటిన జ్ఞాతులెవ్వరికిని పురుడులేదు.

---

(౫) కవలపిల్లలుకలిగినను తండ్రికి పదిదినములే పురుడుండుట యాంధ్రాచారము.

(౬) పురుడువచ్చినవారిని శిశువుపుట్టినవెంటనే చేయబడుస్నానముకంటె ముందుముట్టుకొనగూడకపోవుట యాంధ్రాచారము. అట్టిస్నానమైనపిమ్మట కర్మానర్హతారూపమైనజాతాశౌచమే గాని ఇతరులు ముట్టుకొనగూడకపోవుటయను నాశౌచమాంధ్రులకక్కరలేదు.

ఏస్త్రీయైనను తనతల్లిదండ్రులగృహమందు ప్రసవించెనేని యా స్త్రీయొక్క తల్లిదండ్రులకు మూడుదినములు పురుడుండును. ఇతరగృహమందు ప్రసవించినయెడ లేదు. కొమార్తె ప్రసవించుటకై పయనమై తల్లిదండ్రులసొమ్ము కర్చుపెట్టబడినపక్షమందు అన్యులగృహమందు ప్రసవించినను ఆప్రసవించినయామెతల్లిదండ్రులకు మూడుదినములు పురుడుండును.

మేనమామ సోదరులు పెదతండ్రిపినతండ్రులు మొదలగుబంధువులగృహమందు ప్రసవించెనేని వారికొకదినము పురుడుండును. ఇతరులగృహములందు ప్రసవించినను మేనమామమొదలగువారిసొమ్ము ఆప్రసవవిషయములో కర్చుపెట్టబడినయెడ మేనమామమొదలగువారికొకదినము పురుడుండును.

బంధువులుకానివారియిండ్లలో ప్రసవించినపక్షమందు ఆయిండ్లయజమానులకుగాని ఇండ్లకుగాని పురుడు లేదు.

(౧) క్షేత్రజునిపుట్టుకయందు వానితల్లియొక్క పెడిభర్తకును వానినిపుట్టించినవానికిని మూడుదినములు పురుడుండును. వారిజ్ఞాతులకు (అనగా తల్లిపెండ్లిభర్త పుట్టించినవాడును ఎవరో వారిజ్ఞాతులకనుట) ఒకదినముపురుడుండును.

ఐదవప్రకరణము ముగిసెను.

---

(౧) క్షేత్రజపుత్రవ్యవహారమే ప్రస్తుతము లేనందున నతనిపుట్టుకయందు పైజెప్పిన రెండువిధములైనతండ్రులకును పురుడు బొత్తుగానే లేదు.

ఆరవప్రకరణము.

సపిండాదిమృతాశౌచము.

(౧) ఆడుపిల్లగాని మగపిల్లవాడుగాని పుట్టిన పదిదిన ములు దాటినపిమ్మట పండ్లుమొలచులోపలగాని చనిపోయె నేని తల్లిదండ్రులకును, ఒక్కతల్లికడుపునపుట్టిన సోదరు లకును, సవతిసోదరులకును మైల పదిదినములుండును.

(౨) జ్ఞాతులకైతే ఆపిల్లగాని, పిల్లవాడుగాని ఖననము చేయబడినయెడ వెంటనే శుద్ధియగును. అనగా మైలలేద నుట. దహనము చేయబడినయెడ నొకదినము మైల యుండును.

(౩) పండ్లుమొలచుటకుగాని, ఆరవమాసమునకుగాని పిమ్మటనున్ను, మూడుసంవత్సరములకుగాని, పుట్టువెండ్రుకలు తీయుటకుగాని ముందుగానున్ను పిల్లలుచనిపోయిరేని

---

(౧) తల్లిదండ్రులకును సవతితల్లికిని సంస్కారమైనది మొదలు మూడుదినములాశౌచముండుటయును అన్నదమ్ములకును సవతియన్నదమ్ములకును మైలలేకపోవుట యాంధ్రాచారము

(౨) జ్ఞాతులకు మయిలలేకపోవుటయు సాంధ్రాచారము

(౩) సంస్కారమైనదిమొదలు తల్లిదండ్రులకుమూడుదినములును, సొంతయన్నదమ్ములకును సవతియన్నదమ్ములకును వివాహముకాని సొంతయక్కచెల్లెండ్రకును వివాహముకానిసవతియక్కచెల్లెండ్రకును ఒక్కదినము మైలయుండుట యాంధ్రాచారము.

తల్లిదండ్రులకును, అన్నదమ్ములకును పదిదినములు మైల యుండును.

(౧౦) సపిండజ్ఞాతులకైతే మగపిల్లవాని చావునందు ఖననము చేయబడిన పక్షమందొక దినమును, దహనము చేయుటగాని పారవేయుటగాని జరిగింపబడిన పక్షమందు మూడుదినములును మైలయుండును.

(౧౧) ఆడుపిల్ల మృతియందు ఖననము చేయబడినయెడ వెంటనే శుద్ధి. దహనముగాని పారవేయుటగాని జరిగింపబడిన పక్షమందు మూడుదినములు మైలయుండును.

(౧౨) ఉపనయనముకంటెగాని ఏడవ వత్సరముకంటె గాని ముందు బాలుడు చనిపోయినయెడ తల్లిదండ్రులకును

(౧౦) మగపిల్లవాడు చనిపోయినయెడ దహనఖననాదిభేదము లేకయే సపిండజ్ఞాతులకొక దినము మైలయుండుట యాంధ్రాచారము.

(౧౧) ఆడుపిల్లచనిపోయినయెడ సపిండజ్ఞాతులకును దహనఖననాదిభేదములేకయే సద్యశ్శుద్ధి అనగా మైల లేదనుట యాంధ్రాచారము-

(౧౨) ఉపనయనమైనను కాకపోయినను ఏడవ సంవత్సరము ప్రవేశించులోపల బాలుడుచనిపోయినయెడ తలిదండ్రులకు మూండుదినములు. పెంచుకొన్న తలిదండ్రులకును మూడుదినములు- ఈ రెండువిధములైన తలిదండ్రులజ్ఞాతులకును మైలలేదు- ఆ చనిపోయిన బాలునియన్నదమ్ములకును సవతియన్నదమ్ములకును పెండిలికానియక్క చెల్లెండ్రకును మూడుదినములు మైల. ఇవియాంధ్రాచారము-

అన్నదమ్ములకును పదిదినములు మైలయుండును.

జ్ఞాతులకు మూడుదినములు మైలయుండును.

(౧౩) కన్యక చౌలమునకు అనగా పుట్టువెంట్రుకలు తీయుటకు పిమ్మటగాని మూడుసంవత్సరములు దాటిన పిమ్మటగాని వాగ్దానము చేయుటకుముందు (అనగా ఫలానా వానికీ పిల్లనిచ్చెదనని ఖరారు చేయుటకు ముందు) చనిపోయినయెడ తల్లికిని తండ్రికిని సోదరులకును పదిదినములు మైలయుండును.

జ్ఞాతులకొకదినముమాత్రమే మైలయుండును.

(౧౪) వాగ్దానమునకు పిమ్మట వివాహమునకుముందు చనిపోయినయెడ తలిదండ్రులకును సోదరులకును పదిదినములు మైలయుండును.

జ్ఞాతులకు మూడుదినములు మైలయుండును.

ఈయవస్థయందే రజస్వలయై చనిపోయెనేని జ్ఞాతు

---

(౧౩) కన్యక చౌలమునకు పిమ్మటగాని మూడు సంవత్సరములు దాటిన పిమ్మటగాని వాగ్దానము చేయుటకు ముందు చనిపోయెనేని తలిదండ్రులకును పదిదినములని అన్నదమ్ములకును సంస్కారమైనది మొదలు మూడుదినములు మైలయుండునని యాంధ్రాచారము.

(౧౪) వాగ్దానమునకు పిమ్మట వివాహమునకు ముందు చనిపోయినయెడ తలిదండ్రులకును పదిదినములని అన్నదమ్ములకును మూడుదినములు మైలయుండుట యాంధ్రాచారము.

లకును పదిదినములే మైలయుండును.

(౧౫) వాగ్దానము జేయబడి వివాహముకాక ముందు రజస్వలయైన కన్యక చనిపోయినేని యావాగ్దానమును పొందినవరునకును అతనిజ్ఞాతులకును మూడుదినములు మైలయుండును.

ఆకన్యక అట్టిభర్తయొక్క గోత్రమును చెప్పియే దహింపఁబడదగినది అనఁగా నట్టిభర్తయొక్క గోత్రముఁ జెప్పియే సంకల్పాదికమును చెప్పి దహింపఁబడదగినదనుట.

(౧౬) వాగ్దానము చేయఁబడనిదైనను ఎనిమిదవసంవత్సరము ప్రవేశించినపిమ్మట కన్యక చనిపోయినయెడ జ్ఞా

(౧౫) వాగ్దానము చేయఁబడి వివాహముకాకముందు రజస్వలయై కన్యకచనిపోయినేని యావాగ్దానమును పొందినవరునకును అతనిజ్ఞాతులకును మూడుదినములు మైలయుండును యాంధ్రాచారము.

కాని పైనవివరింపబడిన యాచారములు ద్రావిడులచేతను నాంధ్రులచేతనునుగూడ ప్రమాణముగా [illegible] చరింపబడుచుండుట లేదు.

(౧౬) ఈ [illegible] శౌచపూర్వములు లేవు అనఁగా బాలునకుపిమ్మట [illegible] ని మూడుసంవత్సరములదాఁటినపిమ్మట [illegible] ని ఎన్నిసంవత్సరములైనను వాగ్దానముచేయఁబడనిదై రజస్వలకాకచనిపోయినయెడ పైనవిధి వచింపబడినది [illegible] తలిదండ్రులకును [illegible] అన్నదమ్ములకును మూడుదినములును జ్ఞాతులకొకదినము మాత్రమే మైలయుండుట యాంధ్రాచారము.

తులకు మూడుదినములు మైలయుండును. తలిదండ్రులకు
ను సోదరులకును పదిదినములుండును.

ఉపనయనమైనను కాకపోయినను గూడ నేడవవత్స
రము ప్రవేశించిన పిమ్మట బాలుడు చనిపోయినేని తలి
దండ్రులు సోదరులు మొదలుగాగల సపిండజ్ఞాతులందరికిని
పదిదినములు మైల యుండును.

మహాగురువు చనిపోయినయెడనే కుమారునకు షం,
డ్రెండుదినములు మైలయుండును.

సమానోదకజ్ఞాతులలో నుపనయనము కానివాడు
చనిపోయెనేని వెంటనే శుద్ధియగును ఉపనయనమయిన
వాడు చనిపోయెనేని మూడుదినములు మైలయుండును.

సగోత్రజ్ఞాతులలో నుపనయనమైనవాడు చనిపో
యెనేని యొకదినము మైలయుండును.

అసపిండజ్ఞాతులకు అనగా నేడుతరములు దాటినవారికి
పెంపకమివ్వబడినవానికి తనజనకతల్లిదండ్రులమరణమందు
నుమూడుదినములే మైలయుండును.

సపిండజ్ఞాతులకుగాని అసపిండజ్ఞాతులకుగాని పెంపక
మివ్వబడినవానికి తనజనకతల్లిదండ్రులకు వేరేపుత్రాద్యనం
తరకర్తలులేక వారియౌత్తర క్రియలు తాను చేయవలసివ
చ్చెనేని పదిదినములు మైలయుండును.

జనకకుటుంబసోదరునికి అనగా జనకతండ్రియొక్క మరియొకకుమారునికి అనంతరకర్తలు లేకపోయినను ఇటు వలెనేయని యెఱుంగునది.

(౧) వివాహమైనవానిని విడిచి యన్యుని భర్తగానాశ్రయించిన స్త్రీ చనిపోయె నేని దానివివాహభర్తకును జారభర్తకునుగూడ మూడుదినములు మైలయుండును. వివాహభర్త జ్ఞాతులకును జారభర్త జ్ఞాతులకునుగూడ నొకదినము మైల వివాహభర్త చనిపోయినను జారభర్తచనిపోయినను నాస్త్రీకిగూడ మూడుదినములు మైల. వివాహభర్తగాని జారభర్తగాని తనయెదుటగాక నింకొక స్థలమందు చనిపోయినయెడ నాస్త్రీకిని అట్టిస్త్రీతమయెదుటగాక నితరస్థలమందు చనిపోయినయెడ వివాహభర్త జారభర్తలకునుగూడ నొకదినము మాత్రమే మైల. తనకంటె తక్కువజాతిపురుషుని జారునిగా చేసికొనిన స్త్రీయును చాలమందిపురుషులను జారులనుగా చేసుకొనిన స్త్రీయును చనిపోయిరేని వారిపెండ్లిభర్తలకు మైల లేదు.

(౨) క్షేత్రజుడు చనిపోయినయెడ వానితల్లి పెండిలి భర్తకును, వానినిపుట్టించినవానికిన్ని, మూడుదినములు మై

---

(౧) ఈవాక్యములలోని యాచారములు ప్రస్తుతమాచరణములో లేవు.

(౨) క్షేత్రజపుత్రవ్యవహారమే ప్రస్తుతములేనందున నతన్నిమరణమందు పైనిచెప్పబడిన రెండువిధములైన తండ్రులకును అట్టితండ్రులమరణమందతనికి మైలయుండుట యెట్లుగానే లేదు.

లయుండును. వారియుభయుల జ్ఞాతులకును యొకదినము మైలయుండును. ఉపనయనము కాకముందు చనిపోయెనేని వారికి మైలలేదు. పైరెండువిధములైన తండ్రులును చనిపోయినప్పుడు క్షేత్రజునకు మూడుదినములు మైల యుండును.

(౧)షండుడు పాషండుడు పతితుడు వృథాజాతుడు (౨)వ్యభిచరించెడి స్త్రీ (అనగా నొకజారపురుషునే ఆశ్రయించినదానివిషయమై ఇదివరలో నాశౌచము విధించియున్నారు గనుక నిచట వ్యభిచరించెడి స్త్రీ యనగా ననేకపురుషులతో వ్యభిచరించెడి స్త్రీ యనుట) - ద్విస్త్రీయును అనాశ్రమి (అనగా ఆశ్రమరహితుడు అనగా నెవడైతే గృహస్థాశ్రమమును విడిచి వానప్రస్థుడైనను సన్యాసియైనను కాకుండునో వాడును ఎవడైతే అహా. తయుండియును వివాహము చేసుకొనడో వాడునట) అట్టి యనాశ్రమియును సన్యాసియును మృతినొందిరేని వారిసపిండసమానోదకసగోత్రబంధ్వాదులకు వెంటనే శుద్ధి అనగా మైలలేదనుట.

---

(౧) షండ పాషండ వృథాజాత అనాశ్రమిల మరణమందు మైల పట్టుచునే యున్నారు.

పతితుని మరణమందు మైలపట్టుట లేదు.

(౨) వ్యభిచరించెడుస్త్రీ యనగా యిల్లువిడిచి కేవలము వేశ్యవృత్తి పోయినదాని మరణమందు తప్ప తక్కిన దాని మరణమందు మైల పట్టుచునే యున్నారు.

(౧౭)తమతమసపిండాదులమరణమందు బ్రహ్మచారులకును సన్యాసులకును మైలలేదు

ఆరవప్రకరణము ముగిసెను.

---

(౧౭) బ్రహ్మచారులును సమపిండాదులమరణమందు మైలపట్టుట గ్రంథాచారము-

ఏడవ ప్రకరణము.

అసగోత్రమృతాశౌచము.

తల్లియెదుటగాని తండ్రియెదుటగాని వివాహమైన కొమార్తె చనిపోయినయెడ వారికి మూడుదినములు మైలయుండును. వారియెదుటగాక నింకొకస్థలమందు చనిపోయినయెడ దినన్నర.

(౧౭) అటువలెనే తలిదండ్రులును వివాహమైనకొమార్తెయెదుట చనిపోయినయెడ నామెకును మూడుదినములు మైలయుండును. ఆమెయెదుటగాక నింకొకస్థలమందు చనిపోయినయెడ దినన్నర.

కుమార్తెకుమారుడు తమయెదుట చనిపోయినయెడ తల్లితండ్రికిని తల్లితల్లికిని మూడుదినములు మైల. తమయెదుటగాక నింకొకస్థలమందు చనిపోయినయెడ దినన్నర.

ఆ చనిపోయిన కుమార్తెకుమారుడుపనయనము కానివాడైతే దినన్నరయే మైలయుండును. ఉపనయనము కానివాడయినను ఏడవసంవత్సరము ప్రవేశించినవాడై చనిపోయెనేని మూడుదినములు మైలయుండును.

---

(౧౮) కుమార్తె తనయెదుటగాని ఇతరస్థలమందుగాని తనతల్లిగాని తండ్రిగాని చనిపోయినయెడ మూడుదినములు మైల పట్టుటయు పదిదినములు దాటినపిమ్మట సంవత్సరములోపల నట్టిచావుకబురు వినినయెడ దినన్నర మైల పట్టుటయును ఆంధ్రాచారము.

ఉపనయనమైనవాడు మేనమామ అన్యగోత్రికులైన పినతల్లి పెత్తల్లులు వీరియెదుటచనిపోయెనేని వీరికిమూడు దినములుమైలయుండును. వీరియెదుటకాకుండా నింకొకస్థలమందు చనిపోయెనేని దినన్నరమైల. ఉపనయనముకాని వాడు చనిపోయెనేని దినన్నరమైల.

(౧౯)మేనమామ పినతల్లి పెత్తల్లి మేనమామభార్య వీరు ఎవనియెదుటచనిపోవుదురో వానికి మూడుదినముల మైలయుండును. తనయెదుటగాక నింకొకస్థలమందు చనిపోయిరేని దినన్నరమైలయుండును.

ఉపనయనముకాని మేనమామయును, వివాహము కానిపినతల్లియును తనయెదుటచనిపోయెనేని దినన్నరమైలయుండును. తనయెదుటగాక నింకొకస్థలమందుచనిపోయెనేని స్నానమాత్రమువలననే శుద్ధియగును.

తల్లితండ్రి. తల్లితల్లి వీరుతనయెదుట చనిపోయిరేని మూడుదినములు మైలయుండును. తనయెదుటగాక నింకొకస్థలమందు చనిపోయిరేని దినన్నరమైలయుండును.

తనభార్యబ్రతికియుండగా నామెతల్లిగాని తండ్రిగాని

---

(౧౯)ఉపకారియగు మేనమామ తనయెదుటచనిపోయినను వారి యొక్క స్థలమందు చనిపోయినను మూడుదినములు మైలపట్టుట ఆంధ్రాచారము.

తనయెదుటచనిపోయినయెడ మూఁడుదినములు మైలయుండును. ఇంకొకస్థలమందు చనిపోయినయెడ దినన్నరమైలయుండును.

తనభార్యచనిపోయినపిమ్మట వారుచనిపోయిరేని ఒక దినముమైలయుండును. తనభార్యచనిపోయినను ఆమెయందుగలిగిన సంతానమున్నయెడ ఆభార్యయొక్క తల్లిదండ్రులు తనయెదుటచనిపోయిరేని మూఁడుదినములును ఇతరస్థలమందుచనిపోయిరేని దినన్నరయును మైలయుండును

(౨౦)తనభార్యచనిపోయి ఆమెయందు సంతానము కూడ లేకుండ నున్నస్థితిలోఁగూడ భార్యయొక్క తల్లిదండ్రులు చనిపోయిరేని ఒకదినము మైలయుండును.

ఉపనయనము కాకముందు అన్యగోత్రికునకు పెంపక మివ్వఁబడినవాఁడు చనిపోయెనేని జనకతల్లిదండ్రులకు మూఁడుదినములు మైలయుండును. జ్ఞాతులకొక్కదినము మాత్రమే మైలయుండును.

ఉపనయనము కాకముందు అన్యగోత్రికులకు పెంపక మివ్వఁబడినవాఁడు దత్తకుటుంబముయొక్క పురుషమయిలనే పట్టవలయునుగాని జనకకుటుంబ సంబంధమయిన పురుషమయిలను పట్టనక్కఱలేదు.

---

(౨౦)భార్యయును పిల్లలును లేనిఅల్లునియెదుటఅత్తమామలుచనిపోయిరేని దినన్నరమైలపట్టుట యాంధ్రాచారము.

ఉపనయనమైనపిమ్మట అన్యగోత్రికులకు పెంపకమి య్యబడినవాడు జనకకుటుంబ దత్తతకుటుంబములయొక్క పురుడు మైలలను పట్టవలయును. వానికి రెండుకుటుంబ ములయందు పుట్టినకన్యలనూ వివాహము చేయగూడదు.

మేనమామకొడుకులును కూతులును కొమార్తెకొమార్తె పినతల్లిపెత్తల్లియొక్క కొడుకులును కూతులును మేనత్తకొడుకులును కూతులును (౨౧) అక్కచెల్లెండ్రును వారికొడుకులును కూతులును అన్నదమ్ములకూతులును పినతండ్రి పెత్తండ్రులకూతులును కొడుకుకూతురును వీరిమరణమందు దినన్నరమైలయుండును.

ఈమైలయనునది వివాహమైన స్త్రీలయొక్కయును ఉపనయనమైన పురుషులయొక్కయును మరణమందేయని తెలియవలయును.

పైనవివరింపబడిన బంధుత్వములు కల స్త్రీలువివాహము కాకమునుపు పురుషులుపనయనము కాకమునుపును చనిపోయినయెడల పైనుదాహరింపబడినదినన్నరమైలగల వారికి స్నానమాత్రమువలననే శుద్ధియగును.

సవతితల్లియొక్క తల్లి, తండ్రి, సోదరుడు, సోదరి

(౨౧) అక్కచెల్లెండ్రును వారికొడుకులును తమయొక్కచనిపోయి నని మూడుదినములును ఇతరస్థలమందు చనిపోయిన దినన్నరయును మైలపట్టుట యంధ్రాచారము.

కౌమార్తె, సోదరీపుత్రిక, సోదరీపుత్రుడు, సోదరపుపుత్రుడు, సోదరపుత్రిక, కౌమార్తెకౌమారుడు, కౌమార్తెకౌమార్తె, వీరిమరణమందొకదినము మైలయుండును.

(౨౨)తల్లితండ్రి, తల్లితల్లి, మేనమామ, మేనమామకూతులు, మేనమామకొడుకులు. పినతల్లిపెత్తల్లులు, వారికొమాళ్లును కౌమార్తెలును, కౌమార్తెకౌమార్తె, అక్కలు, చెల్లెండ్రు, వారికొడుకులును, కూతులును, అన్నలును, తమ్ములును, వారికొడుకులును, కూతులును, మేనత్త, ఆమెకొడుకులును, కూతులును, పినతండ్రిపెత్తండ్రులు, వారికొడుకులును, కూతులును, కౌమారునికౌమార్తె, తండ్రితండ్రి, తండ్రితల్లి, వీరుచనిపోయిరేని వివాహమైనస్త్రీకి పక్షిణీ యుండును.

ఈపక్షిణీయనునది వివాహమయినస్త్రీలయొక్కయును ఉపనయనమైన పురుషులయొక్కయును మరణమందే యని తెలియవలయును.

సవతికూతురుచనిపోయె నేని సవతితల్లికని సవతితల్లి అమెతల్లి, తండ్రి, సోదరులు, సోదరీలు, కూతులు, సో

(౨౨)తల్లితండ్రి తల్లితల్లి మేనమామ పినతల్లి పెత్తల్లి అక్క చెల్లెలు అక్కకొడుకు చెల్లెలికొడుకు అన్న తమ్ముడు అన్నకొడుకు తమ్మునికొడుకు మేనత్త వీరు వివాహమైన స్త్రీకిమొదుట చనిపోయినని. మూడుదినములును ఇతరస్థలమందుచనిపోయినని పక్షిణియునులయుండుట ఆంధ్రాచారము

దరీపుత్రిక. సోదరీపుత్రుడు, సోదరపుత్రిక, సోదరపుత్రుడు, కొమారెకొమారుడు, కొమారైకొమార్తె వీరియొక్కమరణమందు వివాహమయిన స్త్రీకి ఒకదినము మైలయుండును.

భార్యయొక్క సోదరుడు తనయెదుట చనిపోయెనేని ఒకదినము మైలయుండును. ఇతరస్థలమందు చనిపోయెనేని మైలలేదు.

(౨౩) అల్లుడును తోబుట్టువుపెనిమిటియును చనిపోయెనేని స్నానమాత్రమువలననే శుద్ధియగును.

(౨౪) ఎవరైనను బుద్ధిపూర్వకముగా నీటిలోబడుట విషముదినుట ఉరివేసుకొనుట మొదలగుపనులవలన చనిపోయిరేని వారివారికి మైలలేదు.

పదవప్రకరణము ముగిసెను.

---

(౨౩) అల్లుడును తోబుట్టువుపెనిమిటియును తనయెదుటచనిపోయినయెడ నొకదినము మైలపట్టుటయును ఇతరస్థలమందుచనిపోయినయెడ మైలపట్టకపోవుటయును నాంధ్రాచారము.

(౨౪) ఎవరైనను బుద్ధిపూర్వకముగ నీటిలోబడుట మొదలగుపనులవలన చనిపోయిరేని వారిచావునుగురించి వారిజ్ఞాతులుమొదలగువారు ఒకదినము మైలపట్టుట యాంధ్రాచారము.

కాని ద్రావిడులును నాంధ్రులునుగూడ పైప్రకారముగ చనిపోయినవారిమరణమందుగూడ ప్రస్తుతమందు మైలపట్టుచునేయున్నారు

ఏనిమిదవప్రకరణము.

అశౌచకాండ ప్రకరణము.

—పురిటివిషయము—

పరోక్షమందు అనగా తమయెదుటకాకుండ సంభవించినపురుడు పదిదినములమధ్య తెలియబడినయెడ నందరికిని ఆ తెలియబడినదినము మొదలు మిగిలినదినములే యుండును గాని పదిదినములునుండదు.

పురిటి పదిదినములు దాటినపిమ్మట పురుడు తెలియబడెనేని ఎప్పుడును పురుడు పట్టనక్కర లేదు పురుడు దాటినపిమ్మట తెలియబడినయెడ పుట్టినశిశువుయొక్క తండ్రికిగూడ స్నానమాత్రముననే శుద్ధియగును.

—మయిలవిషయము—

యజ్ఞములను చేసినవారుగాని చేయనివారుగాని చనిపోయినప్పుడు మంత్రపూర్వకముగా దహనాదులు చేయబడక తిరుగా దశాహమధ్యమందు దహనసంస్కారము చేయబడినయెడ మిగిలియున్న దినములే మయిలగాని పిమ్మట చేయబడిన దహనసంస్కారదినము మొదలుపదిదినములు మయిలయుండదు.

యజ్ఞములుచేసినవారికి దశాహస్సుదాటిన తరువాత తిరుగా దహనముచేయబడినపక్షమందు అపునర్దహనదిన

ము మొదలు పదిదినములు జ్ఞాతులకుమయిలయుండును.

యజ్ఞములను చేయనివారికి దశాహస్సు దాటినతరువాత అస్థిదహనము చేయబడినయెడ జ్ఞాతులు మొదట మయిలపట్టనట్లయితే ఆయస్థిదహనదినము మొదలు పదిదినములు మయిలపట్టవలయును. మొదటమయిలపట్టి ఉదకదానమును చేయకపోయినయెడ మూడుదినములుమయిలపట్టవలయును. మొదటమయిలపట్టి ఉదకదానమునుకూడ చేసినతరుగ మయిలపట్టనక్కరలేదు.

ప్రతికృతిదాహమందు మొదటమయిలపట్టనియెడమూడుదినములుమయిలపట్టవలయును. మయిలపట్టిఉదకదానము చేయకపోయినయెడ ఉదకదానసంబంధమయిన మయిలమూడుదినములుండును. మయిలపట్టుటయునుఉదకదానమును కూడ జరుపబడినట్లయితే జ్ఞాతులకుమయిలలేదు.

కొడుకులకైతే అస్థిదాహమందున్ను ప్రతికృతిదాహమందున్ను గూడ మొదటమయిల పట్టబడినను పట్టబడకపోయినను గూడ మయిలపదిదినములుండును.

పరోక్షమందుఅనగా తమయెదుటకాకుండా సంభవించిన మైలపదిదినములమధ్య తెలియబడినయెడనందరికిని ఆతెలియబడిన దినము మొదలు మిగిలినదినములేయుండును గాని పదిదినములునుండదు.

కౌమారునకు పదిదినములమధ్యమందు సంచయనముకం టెముందుగా తల్లియొక్కగాని తండ్రియొక్కగాని చావు కబురువినవచ్చినయెడ మిగిలినదినములే మైలయుండునుగా ని వినవచ్చినదినము మొదలు పదిదినములునుండదు.

సంచయనమయినపిమ్మట యేదినమునందైననుతల్లియొ క్కగాని తండ్రియొక్కగాని చావుకబురుతెలియబడినయె డ నాదినము మొదలు పదిదినములుమైలయుండును.

తనయెదుటకాకుండా యెక్కడనైనను సవతితల్లిచని పోయినవార్త సంవత్సరములోపల తెలియబడెనేని కన్న తల్లిమరణమందువలెనే పదిదినములుమైలయుండును.

సంవత్సరము దాటినపిమ్మట తెలియబడినేని ఉత్తర క్రియలు మరియెవ్వరిచేతనైన చేయబడెనేనిఒకదినముమా త్రమే మైలయుండును.

ఉత్తరక్రియలు* చేయబడనియెడ సొంతతల్లిమృతియం దువలెనే పదిదినములును మైలయుండును.

ఉత్తరక్రియలుచేయబడినతరువాత సంవత్సరముదా టినపిమ్మట తల్లియొక్కగాని తండ్రియొక్కగాని మరణ వార్త తెలియబడినయెడ పెద్దకుమారునికంటె నితరకుమా రులకు మూడుదినములేమైలయుండును.

(౨౫) అతిక్రాంతమయిన పదిదినములమీఁద మూఁడుమాసములలోపల తెలియఁబడెనేని సపిండజ్ఞాతులకు మూఁడుదినములే మైల యుండును. మూఁడుమాసములు దాటి ఆరుమాసములు దాటకుండ తెలియఁబడినయెడ పక్షిణీయే యుండును. ఆరుమాసములు దాటి పండ్రెండుమాసములు దాటకుండ తెలియఁబడినయెడ నొకదినమే యుండును. పండ్రెండుమాసములు దాటినతరువాత తెలియఁబడెనేని స్నానమాత్రమువలననే శుద్ధియగును. ఈయతిక్రాంతాశౌచము ఉత్తరక్రియలు చేయఁబడినవారివిషయమే అయియున్నది.

ఉత్తరక్రియలు చేయఁబడనివారి విషయములోనైతే యజ్వాయజ్వులయొక్క పునర్దహనవిషయములో వెనుక చెప్పఁబడినప్రకారమే అయియున్నది.

అతిక్రాంతమైన మూఁడుదినములమైల మరణదినము మొదలు పదిదినములలోపల తెలియఁబడెనేని ఒకదినముండును.

అతిక్రాంతమైన పక్షిణి పదిదినములలో తెలియఁబడెనేని ఏకకాలము (అనఁగా రాత్రియందు తెలియఁబడితే ఆ రాత్రిమట్టుకే యుండుటయు పగటియందు తెలియఁబడితే ఆపగటిమట్టుకే యుండుటయు).

---

(౨౬) మాతాపితృవిషయములకంటె వేరైన యీయతిక్రాంతాశౌచము పదిదినములైనపిమ్మట తెలియఁబడినయెడ నాంధ్రులకు లేదు.

మూడుదినములమైలయును పక్షిణీమైలయును పదిదినములు దాటినతరువాత తెలియబడినయెడ స్నానమాత్రమువలననేశుద్ధియగును.

అతిక్రాంతమైనఒకదినపుమైల పదిదినములలోపల తెలియబడినను స్నానమాత్రముననే శుద్ధియగును.

ఉపనయనముకానివాడు చనిపోయినపుడు తల్లి, తండ్రి, సోదరులు, వీరికంటె వేరైన జ్ఞాతులకు అతిక్రాంతాశౌచముండదు.

ఉపనయనము కానివాడయినను ఏడవసంవత్సరముప్రవేశించినతరువాత చనిపోయెనేని తల్లి,తండ్రి, సోదరులు వీరికివలెనే జ్ఞాతులకును అతిక్రాంతాశౌచము ''త్రిరాత్రం త్రిషు మాసేషు'' అను నిత్యాది శాస్త్రప్రకారముగా పదిదినములు దాటినపిమ్మట మూడుమాసములలోపల తెలియబడెనేని మూడుదినములును మూడుమాసములు దాటినపిమ్మట నారుమాసములలోపల తెలియబడెనేపదినన్నరయును ఆరుమాసములు దాటినపిమ్మట సంవత్సరములోపల తెలియబడెనేని ఒకదినమును ఉండును సంవత్సరము దాటినపిమ్మట తెలియబడెనేని స్నానమాత్రముననే శుద్ధియగను.

తనపరోక్షమునందు చనిపోయినట్టియు చేయబడినయుత్తరక్రియలుకలిగినట్టియు సోదరునియొక్క మరణవార్త అతడుమరణమొందిన ఆరుమాసములలోపున వినవచ్చెనేని

యుతేనసోదరునికి మూడుదినములుమైల. ఏడవమాసమొదలు సంవత్సరములోపున వినవచ్చెనేని దినన్నర. ... క్రియలు చేయబడని సోదరునకారుమాసములలోపున ... గా నస్థిప్రతికృతిదహనాదులు చేయబడెనేనియతనిసోదరునకు పదిదినములుమైల. ఆరుమాసములపిమ్మట సం... ములోపల నస్థిప్రతికృతిదహనాదులు చేయబడెనేని మూడుదినములు. ఈవిషయములో సోదరునిదహనముచేసిన సోదరునకు పదిదినములుమైలయనివిశేషము. చేయబడి యుత్తరక్రియలుగల సోదరునిమరణవార్త సంవత్సరము దాటినపిమ్మటవినవచ్చెనేని సోదరునకొకదినముమైల. సంవత్సరముదాటినపిమ్మట తిరుగా నస్థిప్రతికృతిదహనాదులు చేయబడెనేని మొదటదహించిన సోదరునికి మూడుదినములుమైల. దహించనివానికొకదినముమైల.

ఒకమైలవచ్చియుండగా దంపతులలో భర్తగానిపోయి యున్నయెడ భార్యకును భార్యగానిపోయినయెడ భర్తకును (తమదంపతిసంబంధి) వారివారిమరణదినము మొదలు పదిదినములువెళ్ళిన పిమ్మట శుద్ధిగాని మొదటిమైలయొక్క శేషముచేత శుద్ధికాదు.

చేయబడినయుత్తరక్రియలుగల భర్తయొక్క పరోక్షమరణవార్త సంవత్సరములోపల భార్యవినినను అట్టిభార్యమరణవార్త భర్తవినినను పదిదినములుమైల. సంవత్సరముదాటినపిమ్మట వినినయెడమూడుదినములు భర్తకుగాని

డు శిశువుచనిపోయెనేని ఆశిశువుయొక్క తల్లిదండ్రులకు ను సపిండజ్ఞాతులకును పురిటిదినముల శేషములోనే అనగా నాశిశువు చనిపోవునప్పటికి మిగిలియున్న పురిటిదినముల లోనేశుద్ధియగును- అనగా శిశువుయొక్కమరణమునుగు రించి తిరుగపదిదినములును మయిలపట్టక్కర లేదనుట-

(౨౮)పురిటియొక్క ఆఖరుదినమందు శిశువుచనిపోయెనేని యాశిశువుయొక్క తండ్రికిమాత్రము తిరుగరెండుదినములుమయిలయుండును అనగా పురిటియొక్క శేషదినముగాక మరిరెండుదినములనుట-

(౨౯) పురిటికొసదినమురాత్రి కొసజామునగాని అరుణోదయవేళయందుగాని శిశువుచనిపోయెనేని తిరుగమూడుదినములు మయిలయుండును-

పదిదినములుదాటని శిశువుయొక్కమరణమువలన వచ్చినమయిల వినాగా తక్కినయేమయిలయును పురిటియొక్క శేషముచేతపోదు-

---

(౨౯)పురిటికొసదినమురాత్రి కొసజామునగాని అరుణోదయవేళయందుగాని పిల్ల చనిపోయెనేని ఖననదినము మొదలు మూడుదినములు తల్లిదండ్రులు మైలపట్టుట యాంధ్రాచారము.

(౨౮)పురిటియొక్క పదియవదినమందు పిల్లచనిపోయెనేని యాపిల్లను ఖననముచేసిన దినము మొదలు తల్లిదండ్రులకు రెండుదినములాశౌచముండుట యాంధ్రాచారము.

మొదటవచ్చినపురుడు యుంటుండగా యెవడైనను యెవనినైనను. తానుదహించదగినజ్ఞాతినొకనిని దహించినయెడ నాదహనదినము మొదలు పదిదినములు వెళ్ళినపిమ్మట నాదహించినవానికి శుద్ధిగాని మొదటవచ్చినపురుడుయొక్క శేషము వెళ్లినపిమ్మట కాదు.

—మయిలలో పురుడు—

మయిలయుండగా దానితో సమానపరిమాణముగల యింకొకపురుడువచ్చినయెడ దానికిని మొదటిమయిలశేషముతో నే నివృత్తియగును.

మొదటవచ్చినమయిలకంటె తరువాతవచ్చినపురుడు అధికపరిమాణముగలదైనయెడ మొదటిదాని శేషముచేత పోక తనకు నిర్ణయింపబడిన కాలపరిమితిచేతనే పోవును.

మయిలమధ్యమంటు తనకు కొడుకుగాని కూతురుగాని పుట్టినయెడ నాశిశువునుకనిన తల్లిదండ్రులలో—

తల్లికి ఇదివరలో విధింపబడినప్రకారము మగశిశువును కనినట్లుఅయితే ముప్పదిదినములును ఆడుశిశువునుకనినట్లుఅయితే నలువదిదినములును పురుడుండును.

తండ్రికి శిశువుపుట్టిన దినము మొదలు పదిదినములును పురుడుండును.

ఇద్దరికిని పూర్వపుమైలశేషముచేతనే శుద్ధికాదు.

—మైలలో మైల—

మైలయుండగా దానితో సమానపరిమాణముగలయిం కొకమైలవచ్చినయెడ దానికి మొదటిమైలశేషముతోనే యాశౌచము పోవును.

మొదటవచ్చినమైలకంటె తరువాతవచ్చినమైల యధికపరిమాణముగలదైనయెడ మొదటిదాని శేషముచేతపోక తనకునిర్ణయింపబడిన కాలపరిమితిచేతనే పోవును.

మైలయొక్క పదియవదినమందు మరియొకమైల వచ్చినయెడ నావచ్చినదానికి మొదటిదానిపదిదినముల శేషముచేతగాక మరిరెండుదినములచేత నివృత్తియగును.

పదియవదినముయొక్క రాత్రికొసజాముననగాని అరుణోదయవేళయందుగాని వచ్చినయెడ మొదటిదాని శేషముచేతగాక మరిమూడుదినములచేత నివృత్తియగును.

పదియవదినము కొసజామునగాని అరుణోదయవేళయందుగాని వచ్చినమైల మొదటవచ్చినదానికంటె కొంచెముపరిమాణముకలదైనయెడ మొదటిదాని శేషముచేతనే రెండవదానికిని నివృత్తియగును.

జ్ఞాతిమరణాశౌచమధ్యమందు తల్లిగానితండ్రిగాని మృతినొందెనేని యాతల్లియొక్కగాని తండ్రియొక్కగాని

మరణదినమునుంచి యారంభించియే పదిదినములు వెళ్లినపి మ్మట శుద్ధిగాని జ్ఞాతిమరణాశౌచశేషముచేతశుద్ధి కాదు-

జ్ఞాతిమరణాశౌచమందు భర్తచనిపోయెనేని భార్యకును భార్యచనిపోయెనేని భర్తకును వారివారిమరణదినము మొదలు పదిదినములపిమ్మటనే శుద్ధిగాని పూర్వాశౌచశేషముచేత శుద్ధి కాదు-

తల్లిమరణమువలనవచ్చిన మైలమధ్యమందు తండ్రిచనిపోయెనేని తండ్రిమరణదినమునుంచి యారంభించియేపదిదినములైనపిమ్మట శుద్ధిగాని తల్లిమరణమువలన వచ్చిన యాశౌచముయొక్క శేషముచేత శుద్ధి కాదు-

తండ్రిమరణమువలనవచ్చిన యాశౌచమధ్యమందు తల్లిచనిపోయెనేని తండ్రిమరణపుమైలను సమాప్తినొందించి పిమ్మట పక్షిణీపట్టవలయునుగాని దశాహాశౌచమును పట్టనక్కరలేదు-

తండ్రిచనిపోవుటకు పూర్వదినమందుగాని తండ్రిచనిపోయిన మరుచటిదినమందుగాని తల్లిచనిపోయినను—తల్లి తనభర్తకళేబరముతోగూడ నగ్నిప్రవేశముచేసి చనిపోయినను—తండ్రిచనిపోయినదినముననే కాలవశమున తల్లి చనిపోయినను—తండ్రియొక్కమరణమువలనవచ్చిన మైలయొక్క శుద్ధిచేతనే శుద్ధియగును గాన వేరుగా తల్లివిష

యుక్తమైన యాపత్తిశేయాను పట్టనక్కఱ లేదు.

మొదటవచ్చిన మైలయుంటుండగా ఎవడైనను ఎవనినైనను తాను దహింపదగిన జ్ఞాతినొకనిని దహించినయెడ నాదహనదినము మొదలు పదిదినములు వెళ్లినపిమ్మట నాదహించినవానికి శుద్ధిగాని మొదటవచ్చినమైలయొక్క శేషము వెళ్లినపిమ్మట కాదు.

ఎవడైనను మొదట ఎవనినైనను తాను దహింపదగిన జ్ఞాతినొకనిని దహించి యాయాశౌచమధ్యమందు అనగా మొదటివానిని దహించినందువలనవచ్చిన యాశౌచమధ్యమందు తిరుగ సపిండునిని మరియొకనినిగాని ఇద్దరినిగాని యనేకులనుగాని దహించినను మొదటివానిని దహించిన మైలశేషముచేతనే శుద్ధినొందునుగాని పిమ్మటిదహనముల వలని మైలలను పట్టనక్కఱ లేదు.

ఒకనిని దహింపగావచ్చినమైలమధ్యమందు తల్లినిగాని తండ్రినిగాని ఇద్దరినిగాని దహించినయెడ వారిదహనదినము మొదలు అనగా తల్లిదండ్రులదహనదినము మొదలు పది దినములు అయినపిమ్మట శుద్ధిగాని పూర్వపుమైలయొక్క శేషముచేత శుద్ధి కాదు.

తాక్ష్మికప్రకరణము ముగిసెను.

పదవప్రకరణము.

అసగోత్రవిశేషాశౌచము.

ఏకనిగృహమందు శ్రోత్రియుడు చనిపోవునో ఆగ్రిగృహయజమానునకు మూడుదినములు మైలయుండును.

శ్రోత్రియుడు కానివాడు చనిపోయునేని యొకదినము మైలయుండును.

(౧) ఏగ్రామమందు శ్రోత్రియుడు చనిపోవునో ఆగ్రామమున కొకదినము మైలయుండును.

శ్రోత్రియుడు కానివాడు చనిపోయినయెడ గ్రామమునకు మైలలేదు.

సబ్రహ్మచారియును తనదేశపురాజును చనిపోయితేని యొకదినము మైలయుండును.

తనదేశపురాజు తనయెదుట చనిపోయినయెడ నొకదినము మైలగాని ఇతరస్థలమందు చనిపోయినయెడ నేకకాలము.

ఆచార్యుడు ఆచార్యభార్య శిష్యుడు ఋత్విజుడు సా జ్యాయుడు వీరు చనిపోయిరేని మూడుదినములు మైలయుండును.

పదవప్రకరణము ముగిసెను.

---

(౧) ఏగ్రామమందు శ్రోత్రియుడు చనిపోవునో ఆగ్రామమునకొక దినము మైలయుండుట ప్రస్తుత మాచరించుటలేదు

పదకొండవప్రకరణము.

క్షత్రియ-వైశ్య-శూద్రాశౌచనిర్ణయము.

శ్లో॥ జన్మహాన్యోస్తు వర్ణానాం దశ షోడశ వింశతిః।
త్రింశన్నిశాః క్రమేణాఘమిత్యనేకర్షిసమ్మతం॥

ఇందుకర్థమేమనగా వర్ణానాం=బ్రాహ్మణక్షత్రియవైశ్య శూద్రవర్ణములవారికి జన్మహాన్యోస్తు=పుట్టుకచావు ఇవిసంభవించెనేని క్రమేణ=క్రమముగా దశ=బ్రాహ్మణులకుపది దినములును షోడశ=క్షత్రియులకు పదునారుదినములును వింశతిః=వైశ్యులకిరువదిదినములును త్రింశన్నిశాః=శూద్రులకు ముప్పదిదినములును అఘం=ఆశౌచము అనగా జాతాశౌచమృతాశౌచములుండును ఇతి=ఈలాగున అనగా నీయంశము అనేకర్షిసమ్మతం=బహుఋషిసమ్మతమని ఆశౌచశతకము పదునెనిమిదవశ్లోకమున చెప్పబడినది-

ఇదేప్రకారముగ హారీతస్మృతిలో

శ్లో॥ బ్రాహ్మణే దశరాత్రం స్యాత్ క్షత్రియే షోడశస్మృతాః।
వైశ్యే వింశతిరాత్రం స్యాన్మాసం శూద్రే విశుద్ధయే॥

అనియును ఈప్రకారముగనే పైఠీనసివాక్యగ్రంధములో

ఆశౌచమనుక్రమిష్యామో బ్రాహ్మణస్య దశరాత్రం
షోడశరాత్రం క్షత్రియస్య వింశతిరాత్రం వైశ్యస్య
మాసం శూద్రస్య।

అనియును విధింపబడియున్నది-

కాని మనుస్మృతి పంచమాధ్యాయములో నెనుబది మూడవశ్లోకములో

శ్లో॥ శుద్ధ్యేద్విప్రో దశాహేన ద్వాదశాహేన భూమిపః॥
వైశ్యః పంచదశాహేన శూద్రో మాసేన శుద్ధ్యతి॥

అనగా బ్రాహ్మణుడు పదిదినములచేతనను క్షత్రియుడు పండ్రెండుదినములచేతనను వైశ్యుడు పదునేనుదినములచేతనను శూద్రుడు మాసముదినములచేతనను శుద్ధనొందునని చెప్పబడియున్నది.

కాని మనుస్మృతివ్యాఖ్యానుసారముగ ఆంధ్రదేశమునందుండు గౌరకోమటులను వైశ్యులుమాత్రము సపిండాశౌచమును పదునేనుదినములు పట్టుచున్నారు. సమానోదక సగోత్ర అసగోత్రాశౌచములాంధ్రబ్రాహ్మణులరీతినే పట్టుచున్నారు. ఆంధ్రవైశ్యులలో కేవలము శ్రీవైష్ణవమతావలంబులైన త్రైవర్ణికులనువారును ఆంధ్రక్షత్రియులును సర్వాశౌచములును నాంధ్రబ్రాహ్మణులరీతినే పట్టుచున్నారు.

శూద్రులకు సర్వస్మృతులలోనును మాసముదినములు జ్ఞాత్యాశౌచము విధింపబడినను వెలమదొరలు కమ్మవారు తెలగాలు తెలుకుల్లు మొదలగువారాంధ్రబ్రాహ్మణులరీతినే సర్వాశౌచములను పట్టుచున్నారు. గాజులకాపులు చాకలులు మంగళ్లు మొదలగువాండ్రు మంచినక్షత్రమును చూచి చనిపోయినవారికి వెంటనేగాని మూడునాలుగైదు

దినములలోగాని శ్రాద్ధమును జేసి యాశౌచమును విడుచు
చున్నారు అనగా శుద్ధినొందుచున్నారు.

శూద్రాణాంతు సధర్మాణాం సర్వేపక్షస్తశౌస్మృతా॥

అనియెడు మనువచనమును బట్టి అపధ్వస్తజులనబడు వర్ణసం
కరులకు శూద్రులకువలెనే యాశౌచము విధింపబడినది.

ఈశూద్రులలోనే విష్ణుభక్తులగువారికి

మాసార్ధం వైష్ణవే శూద్రే దాసదాస్యాశ్చ శార్ఙ్గిణః॥

అని యాశౌచశతకమందును

శ్లో॥ చక్రాంకితాశ్చ యే శూద్రాః పక్షభక్తా మత్పరాయణాః।
తేషాం విప్రస్య దాసానామాశౌచం చార్ధమాసకం॥

అని విష్ణుధర్మోత్తరమందును విష్ణుమతస్థులై యాసంస్కా
రములను పొందిన శూద్రులకు పదియేనుదినములాశౌచము
విధింపబడియున్నది.

ఇట్లు శూద్రులకాశౌచము విధింపబడినను

శ్లో॥ దాసీదాసన్నృపామాత్యకారుకశ్శిల్పినోభిషక్।
స్వస్వకృత్యే సదాశుద్ధాశ్శూద్రా నైవాన్యకర్మసు॥

అని యాశౌచశతకములోని యెనుబదిమూడవశ్లోకమున చె
ప్పబడియున్నది. ఇందుకర్థమేమనగా దాసీలును నౌ
కరులును ప్రజాపాలకులగు ప్రభువులును మంత్రులును చా
కలులు మంగలులు మొదలగువాండ్రును బంగారువెండిమొ

దలగు లోహపుపనులును కర్రపనులును రాతిపనులును తోలుపనులును రంగులువేయుటయును చేయువాండ్రు శిల్పులనబడుదురు గనుక వారును వైద్యులును వారువారు చేయతగినపనులయందు నెప్పుడును శుద్ధులు గనుక వారికాశౌచమువచ్చినను వారితరులయిండ్లకువచ్చి వారివారి పనులు చేయవచ్చుననియును అట్లు వారిచేత పనులుచేయించుకొనుటవలన నితరులకు వారియాశౌచప్రయుక్తమైన యశుద్ధి రాదనియును తాత్పర్యము శుద్ధా నైవాన్యకర్మసు అను చతుర్థపాదములో పఠింపబడిన యంశమేమనగా అన్యకర్మసు=వారికి విధింపబడిన కార్యములుగాక నితరకార్యములయందు నైవశుద్ధాః=శుద్ధులు కారు అని తాత్పర్యము

ఆయాశౌచశతకములోనే దానిపిమ్మటిశ్లోకములోనే

న విశేద్దేవతాగారం న కుర్యాద్వందనాద్యఘీ।

అఘీ=అనగా నాశౌచముకలవాడు దేవతాగారం=దేవాలయమును న విశేత్=ప్రవేశింపకూడదు వందనాదిః=నమస్కారము మొదలగుదానిని నకుర్యాత్=చేయకూడదు ఇక్కడవందనాది అను నాదిశబ్దముచేత పుష్పాహరణపూజోపకరణస్పర్శాది గృహ్యతే అని వ్యాఖ్యానములో చెప్పబడియుండుటచేత దేవపూజకొరకైనపుష్పములను తెచ్చుటయును దేవపూజోపకరణములైన ఉదకచందనపాత్రాదులను ముట్టుకొనుటయును కూడదని తాత్పర్యము.

ఈ పైయంశములనుబట్టి బాగుగానాలోచించగా వైష్ణవసంస్కారములులేని దాసీదాసన్యాపామాన్యాదులైన శూద్రులు వారివారి వృద్ధాచారప్రకారముగ కొంచెము రోజులలోనే ఉత్తరక్రియలు చేసి శుద్ధిపొందితిమనుకొన్నను సకలశాస్త్రసమ్మతమైన ముప్పదిదినములయాశౌచముకొనవరకును వైష్ణవసంస్కారవిశిష్టులైనశూద్రులు పదియేనుదినములకొనవరకును దేవాలయప్రవేశాదులను వర్జించవలయునని ఫలితము తేలుచున్నది.

ఇట్లనే క్షత్రియులు పదునారుదినములకొనవరకును వైశ్యులిరువదిదినములకొనవరకును దేవాలయప్రవేశాదులను వర్జించవలయును

ఆశౌచాంతమందు బ్రాహ్మణుడును క్షత్రియుడును వైశ్యుడును శూద్రుడును సంగవకాలమందు అనగా పగటిప్రమాణమును అయిదుభాగములు చేసి అందులో రెండవభాగమందు స్నానము చేసి బ్రాహ్మణక్షత్రియవైశ్యులు నూతనయజ్ఞోపవీతధారణము చేసి బ్రాహ్మణుడుదకమును క్షత్రియుడశ్వగజరథాదివాహనములను వైశ్యుడు కొరడానుగాని త్రాటినిగాని ముట్టుకొనవలయును. శూద్రుడు చేతికర్రను ముట్టుకొనవలయును. ఇట్లు చేసిరేని శుద్ధులగుదురు.

ఆ॥ వె॥ ఇట్లు చెప్పఁబడిన యియ్యర్థములయందు।

సంశయింపదగదు సరసులకును।
సంశయించిరేని సాకులౌ ధర్మశా।
స్త్రముల దృష్టిదీర నదువవలయు॥

ఆ। వె॥ మూలవిధులవిడిచి ముఖ్యమౌ నొక।
యర్థమునను నిశ్చయింప మొనయనైతి।
గాన తెలియనిచ్ఛకలిగిన మనువెల్ల।
గొనగదగును దీనగొంకులేక॥

గద్యము.

ఇది వేదాంతవిజయధ్వజనామకవంశబిరుదశోభిత కౌశిక గోత్రపవిత్ర వింజమూరిరామానుజాచార్యపౌత్ర శ్రీనివాసాచార్యమంగాంబాపుత్ర వేంకటనృసింహాచార్యేంద్రకృతంబగు నఘువివేచనంబను నాశౌచసర్వస్వము సంపూర్ణము.

ఓంతత్సద్బ్రహ్మార్పణమస్తు.

విశాఖపట్టణమందలి
ఆర్షముద్రాశాలలో
ముద్రింపబడినది.

10114